

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 49/22
V Lucemburku dne 22. března 2022

Rozsudky ve věcech C-117/20
bpost a C-151/20 Nordzucker a další

Kumulace stíhání a sankcí trestněprávní povahy v právu hospodářské soutěže: Soudní dvůr upřesňuje ochranu, kterou unijní právo poskytuje před dvojím trestáním

Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) stanoví, že „[n]ikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona“. Ve dvou rozsudcích z dnešního dne se Soudní dvůr vyslovil k rozsahu ochrany, kterou tento zákaz dvojího trestání (také zvaný zásada *ne bis in idem*) poskytuje v právu hospodářské soutěže.

Věc bpost

Společnost bpost dostala od dvou vnitrostátních orgánů postupně dvě pokuty. V červenci 2011 jí regulační orgán pro poštovní odvětví uložil peněžitou sankci ve výši 2,3 milionů eur z důvodu, že od roku 2010 uplatňovala systém slev, který diskriminoval některé její zákazníky. V březnu 2016 toto rozhodnutí zrušil cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) s odůvodněním, že dotčená sazební praktika nebyla diskriminační, a tento rozsudek nabyl právní moci¹.

Mezitím v prosinci 2012 uložil úřad pro hospodářskou soutěž společnosti bpost pokutu dosahující téměř 37,4 milionů eur za zneužití dominantního postavení v důsledku uplatňování téhož systému slev od ledna 2010 do července 2011. Společnost bpost před cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) napadla řádnost tohoto druhého řízení z hlediska zásady *ne bis in idem*.

Věc Nordzucker a další

Na Nejvyšší soud Rakouska se obrátil rakouský orgán pro hospodářskou soutěž s odvoláním v řízení o určení, že společnost Nordzucker, německý výrobce cukru, porušila unijní právní úpravu v oblasti kartelových dohod, jakož i rakouské právo hospodářské soutěže, směřujícím k tomu, aby byla společnosti Südzucker, jinému německému výrobcí cukru, uložena za totéž protiprávní jednání pokuta. Toto řízení vycházelo zejména z telefonického rozhovoru, během něhož zástupci těchto dvou podniků hovořili o rakouském trhu s cukrem. Německý orgán pro hospodářskou soutěž již tento rozhovor zmínil v rozhodnutí, které nabylo právní moci. Tento orgán v tomto rozhodnutí konstatoval, že oba podniky porušily jak unijní právo, tak německé právo hospodářské soutěže, a uložil společnosti Südzucker peněžitou sankci ve výši 195,5 milionů eur.

Velký senát Soudního dvora v obou těchto věcech připomněl, že použití zásady *ne bis in idem* podléhá dvojí podmínce, a sice že existuje dřívější pravomocné rozhodnutí (podmínka „bis“) a že se týká skutků týká dřívější rozhodnutí a stíhání nebo pozdější rozhodnutí (podmínka „idem“).

Soudní dvůr upřesnil, že **stejně jako v jakékoli jiné oblasti unijního práva je v právu hospodářské soutěže relevantním kritériem pro účely posouzení, zda jde o totéž protiprávní jednání („idem“), totožnost skutků** chápána jako soubor konkrétních skutkových okolností, které jsou vzájemně neoddelitelně spjaté, které vedly ke zproštění obžaloby nebo ke konečnému

¹ Tento rozsudek byl vydán v návaznosti na předběžnou otázku předloženou Soudnímu dvoru (rozsudek ze dne 11. února 2015, bpost, [C-340/13](#)).

odsouzení dotyčné osoby. Připomněl nicméně, že výkon takových základních práv, jako je právo vyplývající ze zákazu dvojího trestání (zásada *ne bis in idem*), lze omezit zákonem, je-li respektována podstata těchto práv, je-li omezení nezbytné a odpovídá cílům obecného zájmu, které Unie uznává.

Věc bpost

Podle Soudního dvora ochrana poskytovaná Listinou **nebrání** vzhledem k možnosti takto omezit použití zásady *ne bis in idem* tomu, aby byl podnik sankcionován za **porušení práva hospodářské soutěže**, bylo-li vůči němu za tytéž skutky **již vydáno** konečné rozhodnutí za **porušení odvětvových předpisů** (například předpisy v poštovním odvětví regulující činnost společnost bpost). K této kumulaci stíhání a sankcí však může dojít pouze **za podmínky**, že existují **jasná a přesná pravidla** umožňující stanovit, u kterých jednání a opomenutí může dojít k této kumulaci, jakož i ke **koordinaci mezi jednotlivými příslušnými orgány**. Průběh obou řízení musí být navíc dostatečně koordinován a musí být vedena v **blízké vzájemné časové návaznosti** a **souhrn uložených sankcí musí odpovídat závažnosti spáchaného protiprávního jednání**. V opačném případě druhý orgán veřejné moci, který zasáhne, poruší zahájením stíhání zákaz dvojího trestání.

Věc Nordzucker

Podle Soudního dvora zásada *ne bis in idem* **nebrání tomu**, aby orgán pro hospodářskou soutěž jednoho členského státu stíhal podnik a uložil mu pokutu za **protiprávní jednání**, které mělo **protisoutěžní účel nebo důsledek na území tohoto členského státu**, třebaže na toto jednání **již poukázal** orgán pro hospodářskou soutěž **jiného členského státu v konečném rozhodnutí**. Soudní dvůr však zdůrazňuje, že **toto konečné rozhodnutí nesmí být založeno na zjištění protisoutěžního účelu nebo důsledku na území prvně uvedeného členského státu**. V takovém případě pak **druhý orgán pro hospodářskou soutěž, který zahájí stíhání ve vztahu k tomuto účelu nebo důsledku, poruší zákaz dvojího trestání**.

Předmětem poslední otázky položené v této věci Soudnímu dvoru je použitelnost zásady *ne bis in idem* na řízení, která se týkají uplatňování programu shovívavosti a v nichž nedošlo k uložení pokuty. Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že zásada *ne bis in idem* se uplatní na řízení podle práva hospodářské soutěže, v němž lze z důvodu zapojení dotyčného účastníka do vnitrostátního programu shovívavosti pouze konstatovat porušení tohoto práva.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné znění a shrnutí rozsudků ([C-117/20](#) a [C-151/20](#)) se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499